

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z wniosku A. N.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.
o zasiłek macierzyński,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 lipca 2017 r.,
skargi wnioskodawczyni o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 12 maja 2016 r., sygn. akt IX Ua (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 marca 2016 r., Sąd Rejonowy w W. w sprawie A. N. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. o zasiłek macierzyński, zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w ten sposób, że ustali wnioskodawczyni podstawę zasiłku macierzyńskiego dla pełnego wymiaru czasu pracy, tj. pełnego etatu, z wynagrodzeniem w wysokości 2650 zł brutto. Powyższy wyrok Sądu Rejonowego apelacją zaskarżył Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 12 maja 2016 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 1 marca 2016 r., w ten sposób, że oddalił odwołanie A. N. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Sąd Okręgowy podzielił ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji, jednakże za nieprawidłową

uznał ich ocenę prawną. W ocenie Sądu Okręgowego, wskutek złożonego przez wnioskodawczynię wniosku w dniu 11 sierpnia 2014 r., o zmianę wymiaru czasu pracy z pełnego etatu do wymiaru ½ etatu, a następnie wyrażenie zgody przez pracodawcę na zmianę warunków pracy we wskazanym zakresie od dnia 19 sierpnia 2014 r., - doszło do zmniejszenia wymiaru czasu pracy wnioskodawczyni, na zasadzie porozumienia stron, a w konsekwencji nastąpiło zmniejszenie wynagrodzenia o połowę. Natomiast na podstawie art. 40 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa zmieniona została podstawa zasiłku chorobowego.

Skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wniosła wnioskodawczyni, wskazując na naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 42 k.p. w zw. z art. 29 k.p. w zw. z art. 30 § 1 pkt. 1 k.p., przez błędną wykładnię i przyjęcie, że prawidłowo ustalone okoliczności sprawy, tj. złożenie przez ubezpieczoną wniosku (oferty w rozumieniu art. 66 k.c. w zw. z art. 300 k.p.) w dniu 11 sierpnia 2014 r., w przedmiocie zmiany wymiaru czasu pracy oraz pismo pracodawcy skierowane do ubezpieczonej w dniu 18 sierpnia 2014 r., zawierają nowe warunki pracy i płacy, finalnie zatwierdzone przez ubezpieczoną, mogą stanowić skuteczną zmianę wymiaru czasu pracy o której mowa w art. 40 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Skarżąca twierdziła, że zaskarżone orzeczenie spowodowało wyrządzenie jej szkody materialnej „z tytułu zasiłku macierzyńskiego” w kwocie 8.988 zł.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że w sprawie doszło do niewłaściwej wykładni art. 42 k.p., a zaistniały stan faktyczny został oceniony jako porozumienie zmieniające, które będzie rodziło dalsze skutki prawne z art. 40 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Mając powyższe na uwadze wniosła o stwierdzenie niezgodności z prawem zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W myśl art. 424¹ § 1 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje zasadniczo od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji, jeśli na skutek jego wydania stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie była i nie jest możliwa.

Skarżąca przytoczyła, że wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 12 maja 2016 r. jest prawomocny, a od niego (z uwagi na wartość przedmiotu sporu) nie przysługuje skarga kasacyjna, jak też nie istnieją przesłanki do wznowienia postępowania. Z kolei za istnieniem szkody przemawia utracona korzyść z tytułu zasiłku macierzyńskiego.

Zgodnie z art. 424⁹ k.p.c. Sąd Najwyższy odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, jeśli skarga jest oczywiście bezzasadna. Bezzasadność skargi jest oczywista, gdy już z jej treści, bez głębszej analizy i jurydycznych dociekań, wynika, że nie zostałaby uwzględniona, czyli Sąd Najwyższy oddaliłby ją (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 października 2011 r., II BP 10/11 r., niepubl.; z dnia 26 sierpnia 2008 r., III BP 3/08, OSNP 2010 nr 1-2, poz. 13). Oceny, czy skarga jest „oczywiście bezzasadna” należy dokonywać w powiązaniu z pojęciem „niezgodności orzeczenia z prawem” (art. 424⁵ § 1 pkt 3 i 6 k.p.c.).

Orzeczenie niezgodne z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. to orzeczenie, które jest sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami i z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo zostało wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2010 r., I BP 2/10, LEX nr 1515190).

Zgodnie z art. 424⁴ k.p.c. skargę można opierać na podstawie naruszenia prawa materialnego lub przepisów postępowania, które spowodowały niezgodność orzeczenia z prawem. Podstawą skargi nie mogą być jednak zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, co powoduje, że zarzuty skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia dotyczące naruszenia prawa materialnego muszą być oparte na faktach ustalonych przez sąd,

a nie powoływanych przez stronę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2007 r., II CNP 87/07, LEX nr 487545).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt przedmiotowej sprawy, skarżąca wskazała w petitum skargi na naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 42 k.p.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia może być skuteczna tylko wtedy, gdy wskazane w niej naruszenie prawa ma charakter kwalifikowany i elementarny. W szczególności, w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2008 r., I CNP 116/07 (LEX nr 484707) wyjaśniono, że orzeczenie niezgodne z prawem - w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. w związku z art. 417¹ § 2 k.c. - to orzeczenie, które jest sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami i z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo zostało wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej. W rozpatrywanej sprawie, skarga nie spełnia tego wymagania, co więcej, zaskarżone orzeczenie nie tylko nie narusza powołanego w podstawie skargi art. 42 k.p. w sposób elementarny, lecz w ogóle nie pozostaje w sprzeczności z tymi przepisami.

Sąd Okręgowy uznał, że do zmniejszenia wymiaru czasu pracy wnioskodawczynie, a co za tym idzie do obniżenia wynagrodzenia, doszło na mocy porozumienia stron. Tym samym, podstawą zmiany postanowień umowy o pracę w zakresie zmniejszenia wymiaru czasu pracy wnioskodawczynie z pełnego etatu do połowy oraz zmniejszenia z tego tytułu wynagrodzenia z kwoty 2.650 zł do kwoty 1.325 zł miesięcznie, było zgodne oświadczenie woli stron umowy, a nie czynność jednostronna pracodawcy objęta normą art. 42 k.p.

Przewidziana w przywołanym przepisie instytucja wypowiedzenia warunków pracy i płacy, umożliwia doprowadzenie do przekształcenia warunków zatrudnienia bez rozwiązywania stosunku pracy. Zmiana powyższa jest następstwem (skutkiem) wypowiedzenia dotychczasowych warunków pracy lub płacy i przyjęcia przez pracownika zaproponowanych mu nowych warunków. Oznacza to, że wypowiedzenie zmieniające może być dokonane tylko przez pracodawcę.

Z rozważanego przepisu w żadnej mierze nie wynika, że zgoda pracodawcy na zmianę warunków pracy, dokonana w następstwie wniosku pracownika, traktowana jest jako oświadczenie zmieniające warunki pracy złożone w trybie art. 42 k.p. Takie zaś znaczenie próbuję przypisać skarżąca oświadczeniu pracodawcy o przyjęciu zaproponowanych przez nią warunków pracy. Czyni to zresztą niekonsekwentnie, wskazując, że oświadczenie pracodawcy wyrażone w piśmie z dnia 19 sierpnia 2014 r. spełniało warunki przewidziane w art. 42 k.p., by w następnym akapicie temu twierdzeniu zaprzeczyć. W istocie nie wiadomo więc, w jaki sposób został on naruszony.

Mając zatem na uwadze, że istotą skargi jest stwierdzenie niezgodności zaskarżonego orzeczenia z prawem, a więc konkretnym jego przepisem, należy stwierdzić, iż skarżąca nie przekonała o istnieniu naruszeń, uzasadniających dalsze procedowanie w sprawie.

Z tego względu Sąd Najwyższy, na zasadzie art. 424⁹ k.p.c., odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.